

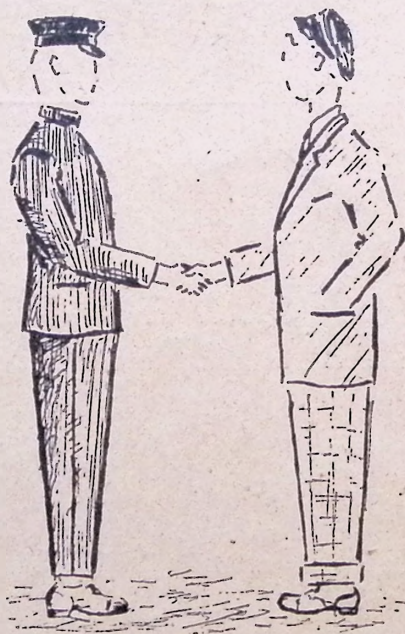
KSM

~~4242~~ 9948

Nils Flusberg
1948.

K R A F S

50 ÅR

1898 — 1948

Albins

LEKSAKER
OSTRA TORGGATAN 10

BESÖK

Cigarraffären Göta

vid inköp av Tobaksvaror, Pipor
Kortvaror m. m.

Kungsgatan 4.

Telefon 108 88.

Lilius
Serie
Foto

Tag Eder **SERIEKARTA** hos oss.

Moderna förstoringar.

LILIUS FOTO

Drottninggatan 5.   Telefon 110 32

*Målet efter kvälls- och middagslunken
är för varje gymnasist*

Hollandia och Munken

Quints

Frukt- &
Grönsaksaffär

Rekommenderas!

Herrgårdsg. 17. Tel. 138 13

Laga Edra Skor

hos

De Förenade Skomakeri

Herrgårdsg. 4.

Telefon 127 96.

John Carlssons

Raksalong

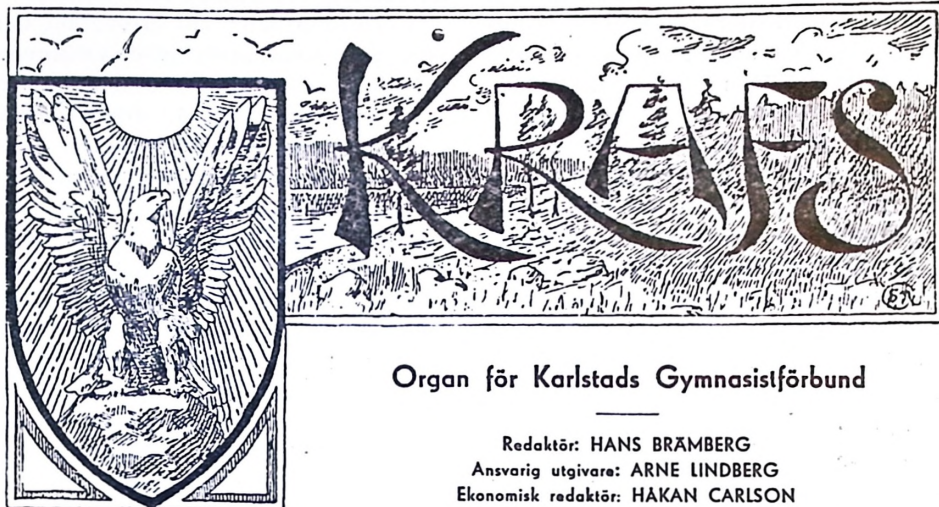
STORA TORGET

AKTIEBOLAGET

Bröderna Martin

Färghandel

Rekommenderas!

KRÖNIKA.

Det är inte lätt för en gymnasist i dessa yttersta dagar. Han har intet att inrikta sin ungdomliga entusiasm på. Såvida han inte är idrottsman. Idrottsintresset synes ännu inte ha kulminerat. Men värre är det med det kulturella och ideella. Allt är uttjatat eller har ådagalagt sin oduglighet. Gymnasisten från kommunismens barndom hade en revolutionerande lära att ta ställning för eller emot. 1930-talets gymnasist bekämpade eller smiltades av den nazistiska farsoten. Gymnasisten av i dag har ingenting. (Cudskelov, borde man kanske tillägga) Nedbusningen ute i världen går visserligen framåt med jätteklov, men inte ens detta faktum synes vara nog att entusiasmera honom till motstånd mot det som raserar livsvärdena. Förklaringen är kanske den, att vi gymnasister liksom all annan ungdom är mer offensivt än defensivt lagda. Vi vill samlas kring någon ny, djärv idé, inte försvara en gammal. Förklaringen kan ock-

så vara en annan: vi håller på att andligt förflackas. Tanken är kuslig. Låt oss därför hoppas, att den första förklaringen kommer sanningen närmare i allsin schablonmässighet.

Orsaken till att den stackars krönikören gör dessa reflexioner, är att han bläddrat i gamla årgångar av KrafS med anledning av tidningens femtioårsdag, som infaller någon gång i vår.

Det är en brokig samling händelser, som fyller de gamla gulnade tidningarna alltifrån det första handskrivna exemplaret till detta tryckta nummer. Tekniken har gått framåt. Men innehållet? Tja, det är frågan. Det finns något i de första numren, som tunnas ut med åren. Man märker, att KrafS och gymnasistförbundet på den tiden verkligen betydde något som utlopp för gymnasisternas tankar. Så småningom börjar emellertid krönikörerna klaga över det bristande intresset hos K. G. F:s medlemmar, allt färre deltagar i

litteraturpristävlingarna, och 1934 kommer den verkliga skrällen: *inte ett enda bidrag*. Redaktören kommenterar händelsen sålunda: "Vad mig själv angår, så hyser jag intet tvivel om att det är mer än en tillfällighet, att detta inträffade vid landets kanske bästa idrottsläroverk".

Det vare dock krönikören fjärran att ensidigt klandra, Tidningen kan även på senare år förtälja om heta debatter i det gamla K. G. F., litterära bidrag finnas i både vers- och prosaform, och en välgörande friskhet utstrålar från varje sida. Men som sagt: den forna glöden saknar man i någon mån. Låt oss hoppas, att den vänder åter under det kommande halvseklet.

Ja käre läsare, det här är ingen spirituellt krönika. En krafskrönika bör ju som bekant helst vara så spirituellt, att den renderar sin upphovsman C eller D i uppförande. Betänk dock, att det är en stackars abiturient, som för pennan. Hur skall en sådan kunna vara spirituellt och roligt?

Låt oss ta en liten titt på vad som under de senaste åren tilldragit sig på skolfronten.

Ilösten 1945 dominerades i stort sett av den gigantiska striden mellan hattar och mössor. Till alla hattprydda gymnasisters fasa utkom då ett påbud, som förbjöd gymnasisten att vara i hatten under skoltid. Många ville i detta förbud se ett tecken på att det blåste diktatoriska vindar från söder. Så småningom intog dock de som makten hava en mera frigjord hållning, och hatten kom åter till heders. Denna frigjordhet synes i dessa dagar ha slagit ut i full blomning i och med bortmonterandet av dörrarna på toaletten. "Naturalia non sunt turpia, modo fiant occulta" ("det naturliga är inte skamligt, blott det göres i skymundan"), har förul varit den gängse meningen. Nu har vår skolledning gjort sig till tolk för den djärva uppfattningen, att det naturliga ej alls är skamligt, ja, att det till och med är en

offentlig angelägenhet. Det är roligt, att det rör sig även inom skolväsendet.

"Kulturdebatten" vid läroverket har det sista året dominerats av diskussioner angående vissa ordningsföreskrifters vara eller inte vara. Det är främst förbudet om rökning på offentliga platser, som attackerats av elevnämnden, sedan det tydligt visat sig, att förbudet i fråga saknar stöd i elevernas rättsuppfattning, om man nu törs använda ett så stort ord i det sammanhanget. Att ett förbud under sådana förhållanden är av ondo, tycks glädjande nog även kollegiets stora flertal vara ense om. Men lärare och föräldraförening har naturligtvis en hel del andra betänkligheter. Vilka vi kanske själva kommer att dela om femtio år. Vem vet.

Som bekant har huvudvärk och magplågor grasserat svårt på läroverket senaste åren. Skolläkaren har säkerligen gjort vad han kunnat för att stoppa de båda farsoternas härjningar. Frågan är dock, om inte elevnämndens recept vore effektivare: ta bort sjukintygen!

Våren har kommit och med den studentexamenspressen. Skrivningarna har med växlande framgång passerats, och muntan skymlar som ett ont spöke i fjärran. Mösspoeterna har trätt på sina stoppnålar och tolkat sina innersta känslor. "Videant censores ne quid detrimenti capiam", "tappa inte sugen" och annat sådant kan man läsa på mössor, vilkas ägare inte förlorat tron på "den ljusnande framtid" och den mänskliga godheten. På desillusionerade skallar kan man läsa poem, genomträngda av en fin pessimism, exempelvis "Ack ja". En tredje kategori utgör de skalder, som kommit till insikt om att det nu gäller att göra en kraftprestation för att sedan så mycket intensivare kunna njuta livet. "Nunc est legendum, post pede libero pulsanda tellus", får representera den kategorin.

Nu har den stackars krönikören inte

K. G. F.

Varje gymnasist, som i någon mån håller på sin heder och värdighet, bör givetvis vara medlem i Karlstads Gymnasistförbund. Det är sorgligt att se, hur det stora flertalet gymnasister — och gymnassior — nonchalerat denna enda gemensamma skolförening. Orsaken är emellertid relativt uppenbar. K. G. F. har nämligen under ca tre år legat i lägervall, och dess verksamhet har inskränkt sig till anordnandet av den obligatoriska gymnastibalen på hösten. Det bristande intresset för gymnastiförbundet får säkerligen även ses mot bakgrunden av tidens anda. Det ligger i 40-talets ungdomsmentalitet en märkbar ovilja att koncentrera sig på en uppgift, att binda sig, att klart utstaka sina riktlinjer.

Förbundets ändamål är enligt stadgarna "att hos sina medlemmar främja intresset för litteraturen och svenska språket samt befordra färdighet i dess behandling i tal och skrift, och att hos dem tända intresset och underhålla kärleken till det sköna och bildande i allmänhet." Denna formulering verkar givetvis kolossalt stel och trist för en gymnasist av i dag, men förbundets verksamhet behöver ingalunda bli så stel som dessa rader, vilka kanske skre-

---

något mer att säga. Därför borde han sluta. Eftersom en liten avslutning emellertid gör det hela trevligare, ämnar han sluta med vad föregående krönikörer plägar börja med: ett beklagande av krönikeskri-
varens hårda lott. Att författa en krönika är nästan lika påkostande för skrivaren som det är för er, kära läsare, att pina er igenom den.

Då förstår ni . . .

Quodiam.

vos vid författandet av stadgarna år 1898. Genom anordnandet av samkväm, trevliga programaftnar och dyl. kan samvaron mellan förbundets medlemmar bli särdeles givande. Tidigare har det varit kutym, att man varje lördagseftermiddag samlades till heta diskussioner. Detta bruk kan man lätt tänka sig vore omöjligt att återupprätta nu, men ändrandet av veckodag bör ju i och för sig inte betyda någonting.

Efter den långa downperiod, som ovan antytts valdes emellertid vid årsmötet i höstas en ny styrelse, som med all kraft går in för att göra K. G. F:s nya glanstid in spe så lycklig som möjligt. Ett synligt bevis för dess verksamhet ser Du i tidningen framför Dig. Förbundet har fått en ny energisk och intresserad bibliotekarie, som efter styrelsebeslut berikat K. G. F:s bibliotek med åtskillig läsvärd litteratur. Dessutom har utlysts en litteraturpristäv-
lan, vilken rönt ett osedvanligt stort intresse. Om denna mera på annan plats i tidningen.

Det var förr en hederssak att inträda i gymnastiförbundet, så snart han — eller hon — börjat i första ringen. Betänk att en förenings livaktighet inte beror enbart på styrelsen utan på varje enskild medlems intresse. Det är min förhoppning, att gymnastisterna själva måtte stödja Karlstads läroverks förnämsta förening. Den vackra silverörnen bör pryda även Ditt bröst!

Aquila.

FOTO KLINTEDAHL HAGATORGET

Modern ateljé

Fotografisk affär

Seriefoto, framkalln. o. kop.

Julimorgon.

Gräset är våtblankt
och en luden daggkåpa
räcker sin tårfyllda ögonvrå
mot mig.
Den dävna luften,
kylig, ren, rik på löften
om en kommande dags dofter,
sveper kring mig som en slöja,
som en sagoälvas slöja:
ofattbar — förnimbar

I videbuskarna vid vägen
ser jag som i en vision
en fantasibyggnad, en moskè,
som med sina sneda väggytor
ler, lockande, hemlighetsfullt:
— St. jag är en helig boning.

Men det är bara en spindelväv
gnistrande av dagg.

Där kommer en katt smygande.
Likt en gräspräcklig mardröm
glider han fram utmed landsvägskanten.
Han skall väl hem till gården och sova
efter nattens jakt.

Framför mig, nedanför mig
ligger dalen.
Dalen — världen.
Tänker:
Därnere krälar de,
individerna av släktet *Homo sapiens*.
föds och älskar, föder och stjälar,
dör i hat. Meningslöshet.

För ett ögonblick
genomilas min själ av förakt
för människan.
Men nej —
väl är hon icke stor
i all sin ynkedom,
men vi skulle hon föraktas?

Genom skogen går ett sus,
tilltar och växer
till musik.
I öster färgas de blågröna
skogsåsarnas kammar med oxblod:
gryning —
Och trädens och vindens musik
blir till en hymn,
som med tusen ackord ur fågelstrupar
hälsar solen.

Min tanke blir blind och jag skrattar,
jag vill vråta ut i naturen,
att jag älskar den.
Julimorgons vanvett.

Men i bondgårdskammaren
ligger väl gamlingen redan vaken
och slår efter flugor.
Ännu är inte kvinnfolken i farten
med sina kaffepannor ute i köket.
Han får väl ligga en stund än,
men nog är han kaffesugen.

Knut Johnson.

NATANAEL FRANSEN.

“Bort gå de, stumma skrida de . . .”

Ja, bort går de, originalen, färgklickarna bland oss. Frasse var den siste ättlingen av detta släkte, som in i det sista sökt bevara en gnutta mänsklighet och individualitet i en tid, när likriktning och effektivitet kräver och förlamar inte bara slater och samhällen utan också vårt undervisningsväsende. Vi ska bevara honom i tacksamt minne, vi som haft förmånen att vara hans lärjungar.

Ty en förmån var det, vad än de hans kolleger må säga, som är kursplaners och pedagogikreglers lydige tjänare. Visst är det sant, att det blev lite si och så med kurserna i filosofi och kristendom; visst är det sant, att vi väl mycket missbrukade hans tillit, då han generöst påbjöd läsläsning allt efter tid och intresse; och visst är det sant, att en del av klassen fick nöja sig med att i storögd förundran betrakta honom i ett slags andligt godperspektiv, när han under lektionerna rörde sig på alltför höga plan. Men mycket skall varda honom förlåtet, ty Frasse gav trots allt mer än någon annan lärare.

Han lärde oss bl. a. att tänka något så när självständigt, att tvivla på auktoriteter och hantera velandet. Beträffande det sistnämnda förfäktade Frasse den gamla satsen, att “nolisvelande” inte behövde finnas aktuellt i hjärnan, bara man visste var man kunde hitta det i böckerna. Detta var också principen i hans originella undervisning. Hans uppgift var, menade han, att lära oss *frågeställningarna, de stora problemen*. Kunde vi lära oss skilja på väsentligt och oväsentligt vore mycket vunnit. Under hans timmar förekom ingen hets.

*

Frasse var mycket lärd och mycket tankspridd. Huruvida han under sin tid som lärare lärt känna igen mer än ett tjugotal elever, är tvelaktigt. Han visste heller aldrig, i vilka klasser han undervisade. I sin gröna bok hade han bara antecknat numret på vederbörande klassrum, och när han hittat fram till rätt dörrsiffra och dråsat ner i katederstolen, kretat ner några bristfälliga anteckningar i klassboken samt fått fatt i en pekpinne, inledde han vanligen lektionen med att ryta: “Är ni latinare eller realare här?” Varpå han nystade ur sig en lång harang på grekiska eller latin. Frasse överskattade nästan alltid våra kunskaper.

*

Också av praktisk levnadsvisdom gav han mycket, den lille mannen med det snabba talet. Även om det naturligtvis ännu fanns reifulla frågor obesvarade för honom, så hade han dock på sin ålders svala höjder en klar sikt över mycket som rörde livet o. konsten att leva. Ödmjukhet, godhet och en brinnande forskaranda var det utmärkande för honom. Dumdrygheten hade i honom sin svurne fiende, och hans eljest underfundiga humor kunde spruta gnistor av kvickhet, när han rackade ner på den ytliga intelligentsian. Och som han själv var lärare i filosofi insåg han klart, vilka faror ämnet i fråga kunde föra med sig: “Enda felet med bondförnuftet är att det är oskolat. Det kan ta själ, vilket inte det sofistiserande, halvbildade förståndet kan.”

Så var han, Frasse, — en självständig, okonventionell människa, för vilken intet mänskligt var främmande. Det var sorg i skolan, när han i vintras for ifrån oss. Och när vi sedan i Dagens Nyheter av den 2 april läste om en vigsel i Köpen-

Nu är den tid

*Nu är den tid, när nätterna blir ljusa,
och göken ropar ömsom sorg och tröst.
På varje myr står dimmor blekt diffusa
och vaggar tyst tills sol går upp i öst.*

*Nu är den tid, när gässens sneda plogar
ses draga fram på ryndens djupblå hav,
och sakta fyller alla tysta skogar
av doft från kåda, bark och mättad sav.*

*Nu är den tid, när vindarna vill leka:
de rister poppelbladen, ännu veka,
och kammar gräsets snaggat korta hår.*

*Nu är den tid, som rikast är på under:
nu själver alla jublande sekunder
en skön och slösande, välsignad vår.*

Visa

*När backarna blommar oeh skyarna seglar
över sommarens slösande rikedom,
när myrarna ångar och tjärnarna speglar
näckrosornas vaggande vita blom.*

*När asparnas blad för en junivind skälver
som bringar mig doften från vallarnas hö.
när himlen oändlig högt över mig välver —
då vill jag uppgå i allt och dö.*

---

hamn mellan Natanael Fransén och Karin Gustafsson, då log vi ett igenkännande leende och förstod, att han fortfarande var sig lik.

Lev väl, Frassel

Quivis.

Litteraturvetenskaplig analys av "Guldgrävarsången".

— Den under 1947 populäraste svenska dikten —

Tillägnad Modersmålslärares Förening.

Trots att "Guldgrävarsången" — även kallad "The Song of the Gold-diggers" — intar en central ställning i den moderna lyriken, har den mig veterligt hittills ej blivit föremål för någon litteraturvetenskaplig utredning i recensionens eller essäens form och än mindre för någon verklig analys. Det kan alltså vara på tiden att denna värdefulla dikt något kommenteras och de strömningar i tiden, varur den framsprungit, påvisas. Vid en analys av "Guldgrävarsången" har man emellertid speciella svårigheter att kämpa med. De upplysningar om författaren, som varje litteraturhistoriker av rang räknar som oundgängliga, när det gäller att analysera en dikt, har det tyvärr visat sig omöjligt att anskaffa. Så saknas t. ex. kännedom om författarens börd, politiska färg, ev. styvmödrar, och studieriktning. Ja, inte ens namnet på författaren har kunnat uppsåras. Därför ställs litteraturhistorikerns kunnande på verkligt prov vid en analys av "Guldgrävarsången", och hans gärning blir så mycket mer betydande, om han lyckas trots detta sitt ogynnsamma utgångsläge. I det följande kommer dikten att analyseras strof för strof, och det är min förhoppning, att mina små kommentarer skall vara den studerande ungdomen till hjälp vid de ofta nog så krävande litteraturhistoriska studier den bedriver. Då flera olika textversioner varit synliga i pressen, har jag varit nödsakad att förelaga statistiska undersökningar för att få fram en normaltext. Störst har kanske förvirringen varit på versindelningens område. Härvidlag har jag valt att begagna mig av en versradsindelning, som i mitt

tycke särskilt väl framhäver diktens lyriska karaktär.

*"En gång i fjärran väst
vid Stilla havets kust
jag fann mig själv en sommardag.
Mitt hjärta slog med lust
och snart med mod
på land jag stod.
Jag tänkte gräva guld
bli rik och få det känt
men mina planer gick omkull
och jag fick ej en cent."*

Det har sagts att "Guldgrävarsångens" författare blott genom själva rimflätningen lyckats skapa en känsla av 1940-talets orgelbundna livsföring och ryckiga hets. Även det drag av kaos, splittring och ångest, som skall vara vår tids kännetecken, hävdar man att författaren väl fått fram, utan att som de moderna poeterna vara tvungna att för den skull slopa rimmet. Trots att jag ej på alla punkter till fullo kan ansluta mig till denna åsikt, vill jag här påpeka ett annat nog så intressant drag hos "Guldgrävarsångens" författare. Om man nämligen närmare undersöker dikten, finner man, att författaren i dikten på sitt sätt slagit vakt om våra andliga värden och deltagit i den andliga beredskapen mot våldsideolegerna. Jag syftar på det budskap, som överbringas till oss genom raden "Jag tänkte gräva guld" (fö. den rad, där förf. når kanske högst i sitt skapande och den rad, som är hela strofens lyriska centrum). Man behöver bara tänka sig att författaren begagnat sig av stavningen "gull" i stället för den nu begagnade stavningen "guld". Han hade då utan vidare kastat "gull" (= Sverige) i armarna på "omkull" (= axelmakterna), medan han nu på ett nära nog genialiskt sätt får fram det neutrala Sveriges svåra ställning under det nyligen avslutade kriget, vacklande mellan de allierade (= "mod", "stod") och axelmakterna (= "omkull"). Därigenom har

författaren sagt sitt ord i en dagspolitisk stridsfråga och hävdad neutralitetspolitikens berättigande. — I användandet av ortsnamn och främmande ord för att ge framställningen lokalfärg kan man i "Guldgrävarsångens" författare se en direkt lärjunge till Karl Snoilsky. Liksom Snoilsky talar om t. ex. "Como", och "Milano" "Venedig" i sin "Inledningssång", nämner denne "Stilla havets kust". Denna översättning av ortsnamn som "Pacific Ocean" till "Stilla havet", för att därigenom bereda de stora massorna, som äro okunniga i det engelska språket, tillfälle att njuta av diktens skönhetsvärden, talar till författarens av "Guldgrävarsången" förmår. Han visar sig därigenom i högre grad än Snoilsky som demokraten, och han förmår det, som den aristokratiska Snoilsky aldrig lyckades med: "att bilda i en lycklig stund, den bågare (= Guldgrävarsången) som anstår var mans mund". Och hur känner sig inte var och en förflyttad till det stora landet i väster — skoputsarnas och miljonärernas land — genom rader som: "och jag fick ej en cent". — Den säkerligen avsiktligt något entoniga jambiska versen, som ju så slående tolkar den grå svenska vardagen under andra världskriget med inskränkningar, ransonerings och köer avbrytes i de kända här nedan citerade omkvädet.

Genom att andra versfötter av mera obestämba karaktär införts i dikten, där de göra samma chockverkan på läsaren, som plötsliga kungörelser om nya ransoneringsgörelser gjorde på den svenska allmänheten under andra världskriget:

*»Ty jag blev frätst, ja härligt frätst,
och jordens skatter får vem som helst
Jag byter ej bort,
den skatt jag fått
för millioner, jag mår så gott».*

F. ö. förljånar påpekas att en känsla av välbefinnande väl aldrig tidigare i

svensk lyrik fått en så kongenial utformning som i raden:

“jag mår så gott”.

Tydlig påverkan kan även spåras från Montesquieus klimatlära.

---

*Jag reste hit och dit
att söka guld och glans,
jag strävade och med all flit
att finna ärans krans.
Jag vill opp
till högsta topp.
Jag tänkte ej uppå
att när min famn var full
jag måste bort ifrån det gå
och lämna mitt chatull
på denna jord och själv bli mull.*

I strof två fortsättes den hänsynslösa och öppenjärtiga bikt, som delvis börjats i strof ett i rader som: “Mitt hjärta slog med lust” och “Jag tänkte gräva guld”. Författaren erkänner utan omsvep sina syndiga försök “att finna ärans krans” och att “söka guld och glans.” Det har ofta diskuterats om man i så hög grad som här sker bör blotta sina innersta känslor och “klä av sig naken på torgen”(Strindberg). Även om ens samvete bjuder en att säga allt så bör kanske hänsynen till anhängiga och andra närstående avhålla författaren från att blotta de allra intimaste förhållandena. Härvidlag fullföljer dock “Guldgrävarsångens” författare en tradition i svensk litteratur ända från Strindberg, men han borde likväl tänka på hur pinsamt det bör vara för de närstående att läsa rader som: “Jag ville opp / till högsta topp”. Trots detta får man nog antaga att “Guldgrävarsången” självfallet kommer att inta sin plats i raden av hänsynslösa självbiografier från Augustinus “Confessiones” och Rousseaus “Bekännelser” till Goethes “Werther” och Strindbergs “Tjänstekvinnans son”. Tydlig påverkan kan även spåras från Montesquieus klimatlära.

*“Man slåss om torvorna i dag just liksom förr
och se'n den stackars Lasarus dör utanför sin dörr
blott för sin skatt
och sen blev natt.
Då klappar döden på.
Vem kan då hjälpa vem?
Den rike mannen måste gå
från guld och vinning slem.
Men Lasarus han fick gå hem”*

Den tredje strofen har kommit att räknas som den allra svårtillgängligaste. Genom min här nedan följande analys tror jag mig emellertid till fullo kunna förklara de dunkla ställena i denna strof. De två första versraderna har litteraturvetenskapsmännen länge ställt sig tvekan- de inför. “Man slåss om torvorna i dag just liksom förr” sjunger skalden. “Vad är torvorna för något och vad ha de här att göra?” har någon frågat sig. I själva verket förhåller det sig ju så att det just är ordet “torvorna”, som höjer dikten över det vanliga, som gör den levande och som ger den lokalfärg. Att man ej begripit ordet beror blott på att man ej tillräckligt tänkt sig in i den gamle guldgrävarens situation. För honom är det den naturligaste sak i världen att umgås med “torvorna”. Det hör ju till hans dagliga gärning att, som det står i dikten, “slåss om torvorna”, när han i kraftig konkurrens med de övriga guldgrävarena försöker få bästa möjliga område inmutat åt sig. När själva grävningen skall påbörjas måste man ju först avlägsna torvorna för att kunna blotta de därunder befinliga eventuellt guldförande jordlagren. (Se “The Little Gold-digger” 1071, 2 illustrationer, 19 kartor, pris 23 dollar, 76 cent. Smith, Smith, Smith and Brothers, Salt Lake City, Ut., U. S. A) — I nästa versrad tar skalden upp något som ligger honom varmt om hjärtat — de bibliska motiven. En del har velat hävda att den Lasarus som åsyftas, inte skulle vara den i Nya Testamentet omtalade utan skalden i stället

skulle ha tänkt på Moritz Lazarus, tysk filosof f. 1824, son av den lärde talmudisten Aron Levi Lazarus (f. 1790, d. 1874), och professor i filosofi 1860 i Bern och 1873 vid Berlins universitet. Bland hans skrifter må nämnas "Das Leben der Seele" (1856—58: 2. uppl. 1867), "Zur Lehre von den Sinnestäuschungen" (1867), "Eine psychologische Blick in unsere Zeit" (1872) och "Ideale Fragen" (1878). L. är en framstående forskare på det psykologiska området, vilken forskning han ville föra framåt genom direkta empiriska rön, utan att likväl vilja sätta psykologien i så direkt förbindelse med fysiologien som t. ex. Wundt gör. En särskild uppmärksamhet har han ägnat språkfilosofiens hittills nästan fullständigt obrutna mark. — Hur man över huvud taget kunnat framkasta en så förflugen tanke, som att det skulle vara denne Lazarus, som åsyftades är mig en gåta. Redan adjektivet "stackars", som skalden placerat före Lazarus namn, pekar åt helt annat håll. Och själva dråpslaget mot denna teori utgör den sista versen. "Men Lasarus han fick gå hem". Genom förfrågningar på ort och ställe har det nämligen lyckats mig att fastställa, att ovannämnde Moritz Lazarus ej haft för vana att gå hem utan städse plägat nyttja något fortskaffningsmedel härför. Det går alltså inte att komma ifrån att det måste vara den i Luk. 16; 19—31 omtalade Lazarus som avses. Tydlig påverkan kan även spåras från Montesquieus klimatlära.

---

*"Att vinna ära här.
Det aktar jag ej stort.
Mitt namn i himlen skrivet är
och genom himlens port en gång jag går
och Kronan får.
Betyder minus här att kassan ej är full
att vara himlens millionär
är mera värd än gull
ty banken där
går ej omkull.*

Till sista och fjärde strofen, som allmänt anses som den lättillgängligaste, behövs säkerligen ej så omfattande kommentarer för att läsaren rätt skall förstå dess innehåll. Här gäller om någonsin Tegnérs ord att "det är kraft och klarhet som Febus fordrar av de kransade". Och en sådan kraft och klarhet har han i högsta grad förlänat författaren av "Guldgrävar-sången". Man kan också lämpligen påpeka att skalden bemödar sig att omväxla sitt bildspråk. 2. strofens "ärans krans" har här utbytlits mot "kronan". Författaren avslöjar också imponerande kunskaper i naturvetenskapliga ämnen, särskilt matematik, allmän kurs. Om han ej gått realinjen, har han dock troligen åtminstone läst in latingymnasiets kurs för att kunna formulera rader som:

"Betyder minus här att kassan ej är full".

Efter avslutade skolstudier skulle jag inte hålla för otroligt att författaren någon tid tjänstgjort som banktjänsteman. I varje fall tyder fortsättningen på den ovan citerade raden:

*"att vara himlens millionär
är mera värd än gull,
ty banken där
går ej omkull*

på en eller annan tråkig erfarenhet av banklivet. Kanske gick den jordiska bankförfattaren kan tänkas haft anställning i, omkull, och det var därför han drevs ut i det farliga guldgrävarlivet, kanske var det något åtgörande från hans sida som gjorde, "att kassan ej är full" och det är anledningen till att vi i första strofen finna honom i färd med att landstiga på "Stilla havets kust". — Tydlig påverkan kan även spåras från Montesquieus klimatlära.

Antonius.

Gynna Krafvs annonsörer!

Gymnasistbalen 1947.

Gymnasistbal! Vilken verkan har inte detta tämligen enkla lilla ord? För flickornas del betyder det ett ändlöst prat om taff och tyll, för pojkarnas del kanske spänning att se Henne i lång klänning (vad vet jag?) Alltnog, gymnasistbalen 1947 utgjorde inget undantag. I vestibulen samlades man som flugor kring en sockerbit vid den färgglada affischen och sedan gick pratets vägor höga ända till den 29 november. Naturligtvis anlände man i bil till balen, d. v. s. litet mera profant sett, till läroverkets gymnastiksal, och seglade med sitt hjärtats utvalda eller — valde in i den festligt dekorerade balsalen. Väggaras ribbstolar voro dolda av välgjorda teckningar föreställande skolans lärare och på en tribun residerade Bills orkester, som satte i gång med konserterandet sedan alla tagit plats vid bordet. Till tonerna av "I natt jag drömde blott om dig" och liknande melodier inmundigade man så de tre smörgåsar, som utgjorde ransonen, och därpå började talen, vilka inskränkte sig till summa två. K. G. F:s ordförande Arne Lindberg, hälsade alla de närvarande välkomna och riktade även några välljudande franska glosor till de kontinentala gästerna Mme och M Chauvière. Därpå avsjöngs gymnasistvisan och efter några ord av hedersgästen lektor Lind spelade orkestern upp till första valsen. Trängseln blev till en början stor innan borden dragits in till väggarna, men det förhållandet var det lätt att råda bot för och snart hade man förskansat sig i kotterier bakom sockerdricksbuteljernas mångfald. Ibland vågade dock någon av herrarna sig fram till ett annat bord för att söka en lämplig partner. Dansen gick vidare i böljande vågor med svängande kjolar i alla regnbågens färger. Vid en liten paus visade Einar Forssell

sin skicklighet vid pianot och Ulla Fridholm lät höra sin ljuva stämma. Men Bills var snart i gång med sin dansmusik igen och alla svängde glatt omkring. Ett mycket uppskattat inslag var den ringdans som kallas Paul Jones, i vilken man stampade runt efter Vi gå över daggstänkta berg-melodien för att, där musiken plötsligt stannade av, stå öga mot öga med sin partner i nästa dans. Vid en mera avancerad timme visade läroverkets stora trollkarl Heximan sina konster, assisterad av lärare och elever ur "det ärade publikum" Men allting har en ände och stångkorven har två. Vid ettdraget tystnade felornas ljud, damerna samlade ihop sina kjolar och klev ut i den nyfallna snön för att invänta de bilar som kavaljererna förgäves försökt få tag i. Slutligen hade alla avtroppat, gymnastiksalen låg tom och mörk och fotspåren i snön var det enda som fanns kvar. Nej, i minnet finns ännu kvar gymnasistbalen 1947, en helt vanlig, trevlig gymnasistbal och dock — —

Tri x.

Sömlös

*. . . i natt skall jag ligga som vanligt
och vändas och pinas i vaka
och svetten skall drivas ur pannan
när tanken vill vandra tillbaka
vill vandra tillbaka och älta
i minnet Jrån då och då
och minnet skall fräta i sätta
och kroppen i ängest skall skaka
tills dvalan vill komma med mörker
barmhärtigt och dunmjuk och grå . . .*

IDROTTSKRÖNIKA.

Det är faktiskt inte så lätt att samla tankarna kring något som skall kunna kallas en idrottskrönika. Därtill har den gångna säsongen varit alltför omfattande. En krönika av detta slag måste därför bli mycket summarisk och blott utgöra några axplock ur K. L. I. F:s verksamhet.

Till skolungdomens hösttävlingar i Stockholm sände läroverket en stor och representativ trupp för att försvara som vi hoppades vår position från 1946 som Sveriges bästa idrottsskola. För simmarna gick denna önskan i uppfyllelse och än en gång kunde huvudstadstidningarna konstatera att Karlstad var skolsimmets nya högborg. Men så förlogade vårt läroverk över främst sådana ess som Tore Söderberg och Leif Salander. När sedan dessa på ett ypperligt sätt assisterades av sådana förmågor som Olle och Hjalte Nordenberg, Björn "Lövis", Lennart Nord och många andra, då var det för de övriga läroverken bara att konstatera Karlstads triumf.

Friidrottarna hade inte samma framgång fast de stredo ju tappert om poängen och Kungens kannan. Främst bland poänghåvarna var mångfrestaren Olle Weslien som sprang 100 m. o. hoppade längd med verklig bravur och dessutom hade krafter över för fenomenlopp i stafetten. Stafettlaget, som förutom Olle bestod av Kjell Karlsson, Börje Bergström och K. E. Petersson, kunde trots den väldiga Brommacklacks understöd ej upprepa fjolårsvictorian utan fick nöja sig med andra platsen efter arvfien den Karolinska i Örebro. Övriga poänghåvare voro staketräven Ove Eriksson och höjdsuttaren Hermodsson. Den senare ansågs av en aftontidning ha revolutionerat höjdhoppstekniken och som exempel härpå hade man en halvsidesbild av något som skulle föreställa en höjdhoppare, men snarare liknade en spjutkas-

tare som höll på att begå harakiri. Att bilden sedan vid närmare granskning ej visade sig föreställa Hermodsson hör egentligen inte hit.

I samband med "skolungdomens" var den sedvanliga matchen mot Bromma anordnad. I den "dagen efter stämning" som nästan alla Karlstads representanter tycktes besjälade av, led vi ett rättvist nederlag. Mest olycklig häröver var nog stavhopparen Östberg, som funnit en Brommasång för skön och kom för sent för att kunna pröva den för honom nya sporten stavhopp. Hermodsson levererade dock en glädjande sensation då han höjde sitt personliga rekord och därigenom fick segern tillsammans med skolungdomsmästaren

Skolungdomen gillar Hermods

"I det ämne jag förr brukade vara svagast, nämligen *engelska*, har jag — tack vare Edert institut — lyckats höja betyget till AB", skriver en student i Skara

"Författaren till *Latinsk Prosakurs III* skulle jag vilja tacka för ett intressant Cicerourval och gedigen kommentar", framhåller en annan kursdeltagare.

"Dessa betyg*) skulle jag aldrig ha nått, om jag icke gripit den hjälpande hand Hermods räcker åt alla skolelever, som hotas av underbetygens spöke!" säger bl. a. en gymnasist i Sundsvall.

*) AB i *franska*, a i *matematik*.

Så talar belättna kursdeltare. Läs Ni också hos Hermods, när Ni skall förkovra Er i något ämne.

HERMODS

MALMÖ. Tel. namnanrop »Hermods»

Ljungquist.

Orienterarna, som visat en bredd jämförlig med simmarnas, ha vid ett flertal tillfällen visat sin styrka, Ja, faktiskt på ett sådant sätt att Norra Real fann det lönlöst att våren 1947 ställa upp i den årliga orienteringsmatchen. Men isamband härmed vann våra orienterare sin största triumf under senare år då de lyckades besegra det i vanliga fall överlägsna Semis. De, som vid detta tillfälle förde skolan till seger voro Kurt Morsing, Hugo Olsson, Ola Wessmark och Lars Olov Bergkvist.

Fotbollen har på sistone under dynastin "Pröjs" gått framåt, men trots detta fingo vi se oss besegrade av Borås i Västsvenska fotbollsturneringen. Med Oslo handelsgymnasium har fotbollsutbyte kommit till stånd. Första matchen spelades hösten 1946 och blev oavgjord. I höstas vann vårt läroverk returkampen i Oslo. Som närmaste uppgift ha fotbollsspelarna finalen mot Semis i Värmländska turneringen om Karlstadstidningens vandringspris.

Besynnerligt nog fick vårt läroverk ej starta i Dagens Nyheters bandyturnering, men inom Värmland ha vi hävdat oss med den äran tack vare sådana talanger som Torsten Tegerstrand, Sven Karlsson, Svenning Leandersson och hela det övriga bandet kämpar.

Handbollen har inte skördat större lagrar. Sålunda satte Skövde stopp för vidare avancemang i Västsvenska handbollsturneringen. En inom skolan anordnad turnering mellan klasserna vanns av RII^a för gymnasiet o. av 4^a för realskolan. I samband med finalmatchernas avgörande spelades en match i korgboll mellan flickor och spänstiga lärare. Trots sin spänstighet och trots den strategiske positionscentern Dahls finter och trots att backarna Boije och Kurkiala aldrig nedlät sig till dribbel ledo lärarna ett svidande nederlag.

Veda

*han gick på existensvägen
rak vit väg
förande till vart*

*omkring: skrymmande tomhet
inte en skugga
ljuset skar vilt skärande
bort en viktig sektor
ur ögat*

*ensam sökande
vetandet:
o varför är allt så mörkt*

vetande vetande

*ensam sökande i tomhet
snavar gråter
i formlös rädsla
skräck
söker vetandet*

Q. E.

Till sist vill jag rikta ett varmt tack till alla övriga idrottande förmågor, som här förbigåtts. Ingen nämnd, ingen glömd!

Jag vill också ta tillfället i akt rikta en maning till våra idrottsmän: Träna under sommarlovet! Träna systematiskt! Tänk på "Skolungdomens"! Vi ha traditioner att försvara.

B e b e.

BOKSPALTEN

För de unga och de yngsta.

Med sin senaste bok "Pelle Svanslös på nya äventyr", har Gösta Knutsson än en gång visat sig som vår främste barnboksförfattare och det är recensentens förhoppning, att realskolans elever mätte få ta del av Pelles äventyr, så mycket mer som boken har ett lätt överkomligt pris (Bonniers 2. 50).

På A. V. Carlssons förlag har lektor H. Björkstam debuterat med "Hjälpreda vid skrivning och rättning av uppsatser" (Pris kr. 0 80). D:r Björkstam kom redan tidigt i kontakt med det tryckta ordet och studerade i sin ungdom såväl klassiska som moderna mästerverk. Dock torde även hans militärtjänstgöring i hemstaden Kalmar ha haft en viss betydelse för hans utveckling och givit språket militär klång. Sålunda meddelas i förordet, att boken bör studeras av "gymnasiets samliga årsklasser".

Lektor Björkstam har för sitt arbete nyttjat samliga verk av betydelse på området, vilket givit hans framställning en historisk trovärdighet, som ej kan överskattas, och som källor anger han sålunda icke blott "Svenska Akademiens ordlista över svenska språket, 8:e uppl." utan även den 98:e paragrafen i "Läroverksstadgan" jämte "Regler och råd" av Nils Linder.

Då boken genom ständigt ökade upplagor redan visat sin kvalitet, ska vi här endast ta upp några detaljfrågor.

Genom att "Hjälpredans" innehåll indelats i huvudsstycken och artiklar, vilka betecknats med bokstäver och siffror, har en berömvärd överskådlighet uppnåtts. Som exempel på att dessa beteckningar även kan förenkla lärarens anmärkningar efter en dålig uppsats, nämner författaren (sid. 4), att läraren helt enkelt kan skriva: "I, III, A2, B2-3, CI, CIIId". "Detta är ju föga komplicerat, och det är inte tillbörligt, att en matematikbegåvad elev med "a"

Adjunkten och författaren Yngve O. K. Hedlund.

+b²+2ab" i minnet söker förkorta uttrycket

Med en mängd väl valda, humoristiska exempel har författaren lyckats illustrera sina regler, och läsaren har både nytta och nöje av boken. Vissa exempel kan dock välla huvudbry: "Vi hade ett par lädor till sittplatser. Riddarna hade tornerspel" (sid. 30). Här torde ett brott ha begåtts mot III B, 2b, gällande "Logiskt sammanhang". I stället för berget är *ganska* högt, anser förf., att det bör heta: "Berget är ca 300 meter högt". Här borde, åtminstone i en fotnot, ha meddelats, att rättningen ej gäller berg av Kebnekajses storlek.

På sid. 21 står bl. a. "Se Ljunggren § 63". Huruvida författaren här menar "Se Ljunggren, § 63!" eller "Se Ljunggren! § 63" är oklart. Att en paragraf i en bok av Ljunggren skulle avses, torde inte vara fallet, då detta skulle strida mot

alpha: B2 angående "kontraktion" eller "felaktig sammandragning av tankegången" och

beta: mot C III a och

gamma: mot C I 16.

Oavselt dessa reservationer vill dock anmälaren rekommendera boken på det bästa. Den är som sagt både lärorik och nöjsam. RIII⁹ b's goda resultat i modersmålet i år torde till icke ringa del bero på deras studier av "Hjälpredan". Det är allt hoppas, att lektor Lindahl å Stiftsbiblioteket må doneras ett ex. för utlåning till intresserade elever.

Fil. mag. Yngve O. K. Hedlund har med "Troper och figurer" (Nya Wermlands-Tidningens tryckeri) visat sitt intresse för stilistiska effekter. Mot kompositionen skulle visserligen kunna invändas, att författaren tycks vara mindre intresserad av troper än av allehanda figurer, men detta är givetvis av mindre betydelse. Några direkta sakfel måste däremot påtalas.

På sid. 2 utreder sålunda författaren, vad som menas med "allgeori". Förmodligen föreligger här en förväxling med "allegori" (se "Hjälpredan" C II 1.) På sid. 3 framlägges den teorien, att vårt språk i hög grad är "bleknade metoforer". Här föreligger sannolikt en förväxling med metaforer. (Jfr E. Tegnér: "Samlade skrifter" och "Hjälpredan" — i fortsättningen benämnd 'Hj' — CII. 1). Att kalla ett uttryck för "bildlikt" (sid. 3), strider mot gängse språkbruk. (Jfr 'Hj' CII, 1 och CII, 5).

Förf. för ofta fram djärva ex., som ökar intresset för framställningen. Några av dem tyder på en viss subjektivitet hos författaren. På sid. 9, mom. 29 säger han sålunda: "Eufemism är en förskönande omskrivning för något oangenämt, stötande eller skrämmande, som man icke vill nämna med dess rätta namn; den har till

Sommarkväll i skogsländet

*Dagen smaltar av mot väster,
Det är kväll och svalt och lugnt,
och man talar utan gester
och man rör sig sävligt, tungt.*

— —

*Över västeråsen flammor
moln i rött och violett,
och på krönet några stammar
står i gåtfull silhuett.*

*Stilla ligger alla byar.
Tunn och blå en ensam rök
stiger upp mot bleka skyar,
där det seglar lyst en hög.*

*Då och då hörs skriket låta
klagande från tjärnens lom.
Man får plötsligt lust att gråta:
är hans skrik en — dödsspådom?*

— —

*Fjärran munlar dova strömmar.
Himlen mörknar till, blir matt,
Man går in i sina drömmar . . .
Det är natt.*

---

syfte att skona åskådarens känslor, men den kan även ge skönhetsintryck: ex. BB⁹.

Vissa av författarens översättningar från latine! kan också larva en kommentar. På sid. 6, mom. 16, nämnes som ex. på "erolema" "Quid non sentit amor? Vem är, som ej vår broder minns?" Denna översättning förefaller vara en s. k. eufemism.

Det är dock anmälaren ett sant nöje att rekommendera denna bok. "Troper och figurer" är väl värt sitt pris. Boken har utkommit på Hjalmar Karlssons förlag och kostar kr. C. 25.

Fredrich Löök.

trop. d:r.

DEN ONORMALE

När han vaknade på morgonen, såg han. Hur det hela gått till, visste han inte. Inte heller förstod han riktigt, vad det nya innebar. Ovanför sig hade han en ocean av blått. Han förstod, att det var himlen. Han visste alltså, hur himlen såg ut. Den var ofallbar i sin gränslösa oändlighet. Lättare var det då att falla de påtagliga föremål han och kamraterna hade med sig, konservburkarna, spjuten, öllaskorna. De såg ut ungefär som han länkt sig, innan han fick klarsynen. Åtminstone beträffande formen. De var överdragna med något, som han tycktes kunde kalla färg lika väl som något annat. Vad detta skulle tjäna till, kunde han inte förstå: man kunde ju i alla fall inte känna skillnaden. Han kunde ju förstås se den nu, men alla de andra . . . För färgen kunde ju inte vara gjord enbart för honom.

Han avbröts i sin tankegång av att kamraterna vaknade. De var så underliga. Konstigt att han inte lagt märke till det förut. Men det var ju så sant: han hade inte sett då. Nu trevade de sig fram ur skuggan för att bedja till Guden, Helios. De vände sina ansikten åt det håll, där de kände värmen. Där var Helios. De lät sig omslutas av Helios och bad honom sänka sin välsignade värme över dem hela dagen och alla dagar.

Sedan satte de sig på sina fallar för att äta. Tyme, den Älste, den Vise, trevade efter sin kniv. Han kunde inte komma på var han lagt den.

— Du har lagt den borta vid trädet, sade han, den Seende

Tyme trevade sig fram till kniven och tog upp den.

— Hur kunde du känna att den låg här?

— Det kände jag inte. Det såg jag.

— Såg? Vad är det för dumheter?

— Det är svårt att förklara för den som inte själv kan se, svarade han, den Seende. Det innebär i alla fall, att jag inte behöver känna på en sak för att märka var den är

och hur den ser ut. Jag vet det ändå. Det beror på att jag ser.

— Skitprat, fråste Tyme. "Se". Hur skulle du kunna "se", när ingen av oss andra kan "se".

Han nöp sig i näsan av förljusning över att han kommit på ett så dräpande argument.

— Nej, vi kan ju inte se, sorlade de andra, lika förtjusta över den geniala upptäckten.

Han, den Seende, lät dem hållas. Men han kände vreden koka inom sig. Vissl unnade han sina kamrater ett hjärtligt skrall, men han ville inte själv vara den löjliga anledningen, när han hade rätt och det var de, som hade fel och var löjliga. Han beslöt att än en gång bevisa, att han kunde se.

— Jag kan se, sade han, att du Tyme håller ett köttbit i handen.

— Nämen då kan ju jag också se, frustade Tyme, jag ser ju också, att jag håller en köttbit i handen. Och nu ser jag, att jag stoppar den i munnen. Tänk vad det är märkvärdigt att kunna se!

Alla vek sig dubbla av skrall. Så roligt hade de inte haft på länge Tyme var en verkligt kvick karl. Och samtidigt så oändligt vis. Han förstod hela tillvaron Utom Gud förstås. Helios kunde ingen falla. Man visste bara, att han fanns till, därför att man kände värmen, som strömmade ut från honom, när han var nådig mot människorna.

— Ser du, att jag lägger in en mullbänk nu? fortsatte Tyme sitt gyclek.

— Ja, svarade han, den Seende, med tillkämpat lugn, och jag ser, att dina tänder är svart.

— Svarta?

— Ja svart — som smuts, tillade han förklarande.

En hejdlös skrattorkan brakade lös. Så vanvettigt roligt hade de aldrig haft. Vad smuts var, visste de allesamman. Sån't som fanns under naglarna till exempel. Men att säga att

tänderna var som smuts, det var ju för lokigt. Dråpligt helt enkelt.

När de hämtat andan, frågade Tyme försälligt:

— Du som kan se så utmärkt väl, du kan väl se, hur Helios ser ut också?

— Han, den Seende, skyggade med handen och såg på Helios. Det sved i ögonen.

— Helios är gul — som smör, tillade han förklarande — och rund och stor som en brödkaka. Kanske är han större förresten. Det är svårt att se, för det är så långt dit.

De blev bestörta. Att han inte var normal, hade de förstått en god stund. Men de hade trott, att hans dårskap var av ett ofarligt slag. Nu hade han hädat Helios, det Högsta. Liknat Helios vid en smörklick och en brödkaka. Och inte nog med det; han hade sagt, att Helios var långt borta. Fastän de alla kunde känna, att han var här.

— Bind den hädiske dären, befallde Tyme.

Allesammans kastade sig över honom, den Seende, den onormale. Han bands till händer och fötter och lades framför Tyme.

— Som ni förstår, är han inte normal, började Tyme.

— Han är inte normal, upprepade de andra med vämjelse.

— Han har hädat Helios och försökt bedra sina kamrater, fortsatte Tyme. Vad anser ni vi ska göra med dären?

— Halshugg honom, ropade de samfällt.

— Men han är ju dock inte ansvarig för sina handlingar. Han är ju onormal.

— Han behöver inte vara onormal, när alla vi andra är normala och hederliga. Halshugg! Halshugg!

Och de släpade iväg med honom.

— Det är ganska underligt tänkte han, den Seende, den Onormale, den Däraktige, jag är onormal, därför att jag kan se. Om alla kunde se utom jag, vore jag nog onormal, därför att jag inte kunde se. Och av allt jag är onormal följer tydligtvis, att jag har fel. Och ändå har jag rätt.

Då föll bilan.

Oskar Rune.

K. G. F:s

Litteraturpristävlan.

Årets litterära pristävlan har glädjande nog visats stort intresse. Ett stort antal bidrag av varierade kvalitet ha inströmmat, bland vilka en jury av lärare och elever utsett segrare och andrapristagare såväl i prosa- som poesiklassen.

1:a pris i prosaklassen, Olle Hedbergs "Större än du någonsin tror", har tilldelats pseudonymen Oscar Rune för "Den onormale".

2:a pris har erövrats av sign Trix med Norturne. Denna belönades med Alice Lyttkens "Lyckans tempel".

I poesiklassen hemförde Knut Johnson segern med den originella dikten "Julimorgon" för vilken han erhållit Prins Vilhelms bok "Inom egna gränser".

En värdig representant för modern diktning är dikten "Veda". För denna erhöll sign. E. Q. "Breven berättat" av Prins Eugen.

Samtliga prisbelönta stycken publiceras i tidningen. Prisutdelningen beräknas ske vid datum kort efter skrivande stund vid planerad programafon och torde dessförinnan pseudonymer och signaturer giva sig tillkänna.

Logik.

Köp svensk vara!

Krafs är svensk vara;

Köp Krafs!

NOCTURNE.

Det är kväll. En ganska stark vind blåser och slår upp sundets vågor mot den gamla hamnpiren. Små ilska, saltbemängda droppar sprutar ända upp i ansiktet på den ensamma, som sitter lutad mot pirens sjömärke. Härligt svalkande i den ljumma vinden! Han sitter och njuter, försjunken i tankar, och låter blicken glida längs det svarta vattnet. Långt borta i norr blinkar ett vitt ljus med långa mellanrum, det kommer tveksamt, dröjande precis som dropparna i en vattenkran, som läcker. Man tror, att varje droppe är den sista, men åter och åter samlas vattnet, blir sluttigen för tungt och faller. Nu är fyren mörk igen. Ett stycke därifrån blinkar beskäftigt ett rött, gnistrande ljus. Det är just ett sådant där rött ljus, som brukar förkunna att aftonens föreställning är utsåld. Man ser det, går stolt förbi, eftersom man själv hör till de utvalda, som har biljett. Ljusen slocknar, ridån går upp, och dramat börjar. Teater är underbart, förtrollande. Åter kommer den där repliken fram, som jag hörde i en pjäs av Maksim Gorkij: "Människan är född för den överlägsnes skull". Vem är den överlägsne? Tvärs över sundet speglar sig stadens tusen ljus i det mörka vattnet. Varför finns alla dessa människor? Den överlägsne, är det han, som en gång bodde i det gamla ärevärdiga slottet, som höjer sina murar och torn mot himlen. Nu för tiden ser man det knappast,

ly ett stort förrådsmagasin skymmer sikten. Odets ironi?

I söder blinkar med regelbundna mellanrum ett klart, starkt, grönt ljus. Lugnt och avvägt alldeles som — Nej, så lustigt, det är exakt den där gröna färgen, som finns i våra färglådor. Varje gång vi skall måla något grönt, uppmanas vi ivrigt att blanda färgen. Varför skall man blanda, då det ändå alltid är det skarpa, som betyder något? Skolan, ja, naturligtvis borde man ha pluggat latin och franska nu under sommarlovet. Men det är nog nyttigt med litet avkoppling genom praktiskt arbete också. Om man tänker efter, så är detta kanske sista sommarlovet. Kanske man nästa sommar får stoltsera med en vit mössa. En vit mössa! Därute i mörkret kommer något vitt och runt närmare och närmare. Nu är man snart inne i ljusstrålen, nu kommer något stort rusande fram mot piren! Nu — nej, färjan glider snabbt genom hamnhålet och in till kajen. Landgången rasslar, människor går i land, bilar sveper förbi ljusstrålen och försvinner åter in i mörkret. Allt sker som i en dröm, Klockan ringer, och snart backar färjan ut från land igen, fast då den passerar, vinkar någon uppe från övre däck till gestalten vid sjömärket, man vinkar tillbaka, och allt är åter som vanligt. Sista turen har gått!

Trix.

Gynna Krafvs annonsörer!

TEATER

Under del gångna läsåret har tre gånger anordnats s. k. skolungdomsföreställningar på Karlstads Teater till betydligt nedsatta priser. The'sbiskärren — Riks'teaterns turné — medförde då i bagaget pjäser av Bernhard Shaw, Arthur Miller och Pär Lagerkvist

Till Bernhard Shaws komedi Mannen och hans överman — Man and Superman — hade man naturligtvis långt i förväg försäkrat sig om en eller två biljetter, allt efter tycke och smak. Om tycket för tillfället var stort köpte man givetvis två. Iklädd en mörk kostym gjorde man så sin entré till en av hyllorna eller till noblessen på parkett (där givetvis undertecknad satt).

Själva pjäsen var utomordentligt kvick, och det ungdomliga auditoriet fick hela teatern att knaka i fogarna vid de väldiga skrattsalvorna. Munterhelen var allra störst i andra akten, den bekanta scenen med motorstoppet, då pjäsen ju tangerar gränsen till fars. Den originella författaren med sina av samtiden fördömda åsikter spelades av Carl-Henrik Fant och hans molspelerska var Ann-Marie Brunius som Ann Whitefield.

När man väl repat sig efter skrattperoxysmerna var det tid för nästa föreställning, nämligen Alla mina söner skriven av amerikanen Arthur Miller, en alldeles ny stjärna. Pjäsen gick i den mer allvarliga stilen; den behandlade problemet familjeegoismen contra samhällssolidariteten och dess handling utspelas i våra dagars Amerika. En flygplansfabrikant — spelad av Magnus Kesster — och hans kompanjon levererar felaktiga flygplansdelar

till flygvapnet, vilket åstadkommer ett några piloter störtar. Saken förs inför rätta, och fabrikanter klarar sig, medan hans kompanjon kommer i fängelse, fastän han i verkligheten har mindre skuld till det skedda. Fabrikanten har aldrig riktigt satt sig in i hur ohyggligt hans handlande varit, utan det blir hans son — Björn Berglund — som sedan får reda ut härvan, sonen som skall gifta sig med kompanjonens dotter.

Vid den sista skolföreställningen uppfördes Pär Lagerkvists De vises sten. Kärnan i stycket är kärleken, den dåraktiga och därför tragediskapande. Mäster Albertus går så egoistiskt upp i sitt arbete, att han för att kunna finansiera det, utan skrupler säljer sin dotter till fursten, som ej känner den rena kärleken utan endast vet av välust och makt. Rabbinen Simonides är däremot alltför omtänksam om sin son. Det tragiskt gripande ligger framför allt i förhållandet mellan fader och barn i de båda familjerna.

Gunnar Sjöberg spelade mäster Albertus och Olle Ek gestaltade Smionides roll.

Att Karlstadsungdomen är teaterintresserad har man fått belägg för dessa tre spelkvällar. Salongen har alla tre gångerna varit fullsatt av en publik, vars intresse man ej kunnat ta miste på. Nyttan av att bibringa ungdomen ett varaktigt intresse för teater kan man ej bortse ifrån. Alla vi yngre äro också oerhört tacksamma för att någonting gjorts i den vägen, men vi hoppas — givetvis — på mera.

Bänk 4.

Fråga: Då jag sannerligen anser skolans mös-
sa vara synnerligen vacker och jag in-
slämmer i allt "den kläder alla",
skulle jag gärna vilja ha svar på, om
det är tillåtet att bära den även under
sommänlovet. (Möjligen undantagande
ev. vattenvistelse).

"Förstaringare".

Svar: Ät albyl och drick mjölk. Frågan löser
sig nog själv, när Ni ser klart.

Fråga: Varför blir psalmsången bättre i små
skolor än i stora såsom Karlstads
h. a. l.?

Hela Quaesitores.

Svar: Det finns färre möjligheter där att sjun-
ga olika versar.

Fråga: Då jag nu anser mig ha uppnått en ål-
der, som borde berättiga till de för-
måner staten kan erbjuda en man, som
troget slitit skolbänken, skulle jag gärna
vilja få reda på möjligheterna till folk-
pensionen.

Z a c k r i s.

Svar: Vi trodde faktiskt, att denna redan bör-
jat utdelas till överläggare. Ring till
Wigforss. Pensionen kommer på pos-
ten.

Från skolfronten.

Kemilärare M. säger: "Jag är inte alldeles
säker om ni behärskar begreppen "smälla och
lösa sig". Nå Eva, säger du att en sockerbit
smäller eller löser sig i kaffe?"

Eva: "Jag använder inte socker till kaffe".

Under en svensklektion i näst högsta ringen.
Svensklärarinnan: "Kan jag få höra några ny-
romantiker".

Pär: "Allerbom".

Lär: "Flera namn".

Pär: "Der Daniel Amadeus".

Brevlåda.

Dixi: Förlåt, men ni måste tagit miste. Vi
änna inte utge första klassens läsebok.

Red.

B. Ahlin: En annan gång, papperskorgen
stod för nära. (Vi mena givetvis: utrymmes-
skäl . . .).

Red.

"Författaren" till sagan:

Låt pennan vila ett slag. Det här var verk-
ligen under isen.

Red.

Marsdis.

*I våta penseldrag har förvårddimor
bestrukt rymden med novembergrått,
och inga irisklara silverstrimor
kan längre måla doket himmelsblått.
Ett envist dropptänk ifrån tunga grenar
polerar blanksvart markens nötta stenar.*

*Begärligt sveper dimman i en dyning
allt tätare sin fyllt kring gråkall front
och kväver med sitt samntag tveksam gryning,
som flämtar bortom isig horisont.
Likt sorgeflor ett slöjtungt dunkel vilar
där regnet än i tröstlös droppning strilar.*

*Men det är marsdis, ej novemberdimma,
som med sin svepning håller sikten skynd,
och snart i länge bidad gryningstimma
skall löckret skingras för en klarblå rymd.
Och svagt men hörbart tonar genom snären
en lekfull vind som uvertyr om våren . . .*

Birger Christoffersson.

P O L Y F O T O

har allt i foto.

Herrgårdsgatan 16, KARLSTAD. Telefon 13313.

Besök

Jernbergs

Konditori

Bästa valuta för pengarna. Egen tillverkning.

G. J:s

Frisörsalong

Handelsbankens hus

Betald annonsplats

CIVIL-TRYCKERIET

Tel. KARLSTAD 11180

Trycksaker alla slag

Vårens eleganta
Hatt

ÅBERGS

Tingvallagatan 11.

Tel. 10289.

Betald annonsplats

Betald annonsplats

*Vackra
Studentblommor*

Drakes Blomsterhandel

Olssons Frisérsalong
HAGATORGET

Rekommenderas.

WERMLANDSBANKEN
Provinsens bank

Studentsmokingen köper Vi naturligtvis hos

Carl G. Carlsson A.-B.

Kungsgatan 20, KARLSTAD. Tel. 103 91 - 104 91 - 127 60

Nermans Trycksaker
ulför
goda trycksaker

Telefon: 156 10 (växel)

Hugo Nilssons
Konditori

Rekommenderas!

Betald annonsplats

Pris 1.— kr.
